

cum exigeret a te usq; ad ictū oculi omne temp^o vinendi tibi imp̄sum: **L**uc q̄ p̄e dānabitur q̄c quid fuerit inuentus opis in te vel ociosi hmonis usq; ad minima cogitationē: et tēp^o quo vixisti si nō fuerit ad voluntatē dei directum.

Quintū est plideratio future mercedis. **V**n Aug^o. Si labor te terret videmercede. **A**nde Bern. xv. Et factus est homo dñi ad abraā p̄ visionē dicens Noli timere abraaz ego p̄tector tuus et merces tua magna nimis. **H**ic iā potest christus dicere cui libet hoi bonum opanti. Ergo si terret pigrū hominē labor: attrahat eū merces. nā grauis die ta videt brevis mercenario si ī fine diei expectat magnū p̄ciūz t̄pale qd tam parū ē respectu eterni p̄mij. **V**n Grego. Spes ī eternitate aīm exigit. Et id cīrco nulla mala q̄ exteri tollerat sētit Chrysol. Si tēpestas nautilus: vulnera militib; si frigora agri cultorib; ppter p̄mīū t̄pale lenia sūt: Quāto magis debent esse levia ppter p̄minz sempitēnu. Si quis diceret: surge vigila et ora hac die: et cras dabo tibi cētū florenos. Et secūda nocte pl^o p̄mitteret. Et tercia nocte multo plus. Et quarta maiorem honore et dignitatē et diuitias q̄s habet imperator: faceres libenter et sponte et p̄dpte. **S**ed nihil sūt respectu mercedis quā de p̄mittit operatib; bona opera. **V**n Bern. sup cātica. Reuera verū est gaudiu et solum qd nō de creatura b; de creatore p̄cipit: qd cū possides nemo tollet a te: cui cōparata oīs aliunde iocūditas m̄ror est. oīs sua uitas dolor est: omne dulce amarū: omne decoꝝ fēdū. oē alind qd delectare possit molestū. **A**nde Aug^o. de lib. arbi. Tanta est pulchritudo iusticie: tanta est iocūditas lucet eterne: et etiā si non licet in ea ap̄li manere q̄ yni

ns diei hora: ppter b; solū innumerabiles anni hui^o vitē pleni dēlītūs. et etiā cum affluentia tpalium bonorū recte meritoq; p̄temneret. **V**n etiā Hiero. in quadā epla. Nullū labor durū nullū temp^o longū rideri debet: q̄ glia eternitatē acquirit. **V**n exēplū de b; legi in vitis p̄mij. Quidā frat̄ interrogavit abbate Achille dices. Cur sedens in cella mea patior accidiā: **R**uī senex ait. Quia nondū vidisti requiē quam speram^o: neq; tormenta que timemus. Si enī ea inspiceres diligent^r: et si x̄mibus esset plena cella tua usq; ad colluz etiā in ipsis p̄maneres sine accidia.

De peccato avaricie.

Avaricia de testāda est. Primo ppter multiplices maledictioēs que in scripturā auarī inflicte sūt. **V**n Lu. vi. **C**le vobis diuitib; q̄ b; habetis p̄solationē vīaz. **I**ac. v. Agite nūc dīnites. plorate vīlātes ī miserijs vīstris que adueniēt vobis. Diuitie vīze putrefacte sūt: et vestimenta vīa a tinea sunt comesta. **A**urū et argētū vīm eruginauit: et erugo eoꝝ in tel. erit vobis et man. car. ve. sicut ignis the. v. iram ī no. diebus. **I**tē Aug^o. Cle illis qui inhabitant vī angeat res pituras. vī ḡnas amittat. Et sic cū q̄s diligent^r sacram scripturā aduertit tūc xij. maledictiones reperiunt sup auaros dīnites. **Q**uare merito q̄s cauere debet avariciam.

Secūdo ad detestationē avaricie facit b; q̄ auaro nihil est iniqus. **E**ccl. x. Auaro nihil est scelēstius: quia scelū iude p̄petrat auari. et vītra. q̄a iudas dedit christū. p. xx. denarijs. auarus autē dat eū q̄nq; p vīno denario cum nō timet piuriū cōmittere vīritatēne gare p vīno solo denario. **E**t in p̄mitate

De avaricia

XVII

peccatum inde fuit avaricia. **I**nsuper avarus est peior iuda ut patet ex eo quia iudas. ix. tenarios male acquisitos restituit. sed avaria non quod vel raro male acquisita restituunt. **C**um tamen huius Angliae peccatum non dimittit nisi restituat ablatum. **I**tez avaria iniqua est in deo: quod vilissimum ei creatura præponit. **A**n avaricia ab apostolo noicitur idolo per finitum. hoc sic patitur: quod avarus dat illa creature quam apparet danda sunt ipsi creatori. scilicet fideli spiritu et charitate. primo fideli. quod melius sentit de divinitatis quam de teo. Credit enim quod necessaria debet habere si divinitas suerit. et credit se fame perire si deo huiret. quasi deus minus velit et minus possit suos suos remunerare quam diuitiae. **D**uabiam enim de causis accidit quod aliquis non puidit ei quem scit sibi esse fidem habere: vel quod non potest vel quod non vult. neutrum potest esse in deo. cum sit omnipotens per se. Et cum sit summa bonus ergo vult libenter suis habent peruidere. **I**tem spiritus ponit etiam avarus in diuitiis quod est quodammodo de teo de sperare. **A**n Aug. De teo desperare est spiritus in creaturis posuisse. Itē charitatem etiam ponit in eis quam in deo pone re deberet facies diuitias deum suum. **A**n Aug. Hoc ab homine colitur: quod per certe ris diligit. Quod propter quia avarus vidit potius florensum quam deum in sacramento. et potius audit loqui de nundinis et lures temporalibus quam de spiritualibus. et scriptus cogitat de thesauro quam de teo. **A**n innocentius de vilitate predicationis humanae. Avaritia est idolo per huius. quia si cut idolatra fuit simulacro: sic avaria seruit thesauro. Nam ille cultum idolatrie diligenter ampliat: et iste cumulum pecunie libenter augmentat. Ille cum diligentia colit simulacrum. et ille cum omni cura custodit thesaurum. Ille spiritum ponit in idolatria. iste spiritum substituit in pec-

cunia. **I**llus timet mutilare simulacrum. et ille timet minuere thesaurum. Item nihil iniquum sit avaro patet ex eo quia seipsum vendit et interficit. Eccl. x. **H**ic aiam venalez facit. **A**n Aug. in quodam huius. Avarus antequam lucre se ipsum prodit. et antequam aliquid capiat capitur. **A**lde iniquum reputaretur quod per maximum suum inimici capitaliter renderet. Sed iniquior reputaret qui cognatum suum vel fratrem suum renderet vel occideret. Iniquissimus quod patrem suum vendet vel occideret: quem plus amare te netur. **S**ed multo iniquior videtur esse reputandus ille qui seipsum vendit vel occidit: cum se plus amare debet quam patrem. **I**nsuper avarus non solus vendit secundum etiam vendit deum mariam et oculos sanctos et regnum celorum. et meritum passionis christi. et participationem omnium bonorum totius ecclesie. Ergo nihil iniquus quam pecuniam amare. **I**tem avaricia detestata est quod est virtus valde infectio. quod non parcit nec boni seni nec iuueni. immo huius appetitus. **A** miori usque ad maiorem omnes studet avaricie. **V**ix enim puer quinque septenarius est cupidus et affectat tenarios. **S**ed de peccato luxurie expectant pueri usque ad decimum et duodecimum annum. Itē pectus luxurie solo senio senescit. **A**n Aug. in quadam sermonе. **C**um cuncta virtutia in senes senescant. sola avaricia inueniescit. **A**n Seneca in libro de moribus. Monsiro similis est avaricia senilis: quod stulti est (ut dicitur) quam via deficiente augere viaticum. **I**tez avaricia detestanda est: quod fatum quod est congregare diuitias. quod per hoc quod avarus assimilatur fatuo quam libenter facit inter spinas ubi se ledet et per molli. **E**t spines sunt diuitiae et res temporales. ut dominus in euangelio dicit. Matthei. xxviii. **H**oc propter ex quo quodcum laborare acquir-

runtur: cū timore possident: et cū dolorem amittunt. **A**n Ysl. iij. li. de sum. bono
B Qui bona mudi diliget velit nolit timoris et doloris penit succumbit. **A**n etiā Hierony. in epistola. Auaro taz deest quod habet quod non habet. Quia aut non habet cōcupiscit ut habeat aut habita metuit ne amittat. **A**nde etiā Chrys. sup Matt. Qui pecunie suer p̄nitib⁹ cōpedib⁹ cōstringitur et futuris
Item auaricia detestada est qz res temporales non possunt satiare affectus hoīis et huīis causa ē triplex. **H**uma ē capacitas anīe. qz fm doctores. Animam dei capacē nihil min⁹ deo ī plere pot. **A**n Hap. xi. **L**ū orbis terrarū sit qli gutta roris antelucauit. qz non sufficit totus orbis et omnia qz in eo sunt implere corvinius hominis. **A**nde Bern. Ad imaginem quippe dei facta ē anima rōnalis: ceteris oībus occupare potest implere omnīo non pot capax enī dei ē et quidquid deo minus ē non eā ipsebit. **S**ecunda causa ē quia cupiditas hoīis est infinita: pecunia vero quātūqz sit magna ē finita. **S**z fm Aris. iij. phisi. Finiti ad infinitū nulla ē p̄portō: ergo omnis pecunia non pot satiare cupiditatem hominis. **T**ertia causa qz pecunia est res corporalis et anima ē res spiritualis: res vero spiritualis corporali non pot impleri. Verbi grā. **S**ic archa vel cista non potest impleri sapiētia: ita nec anima pecunia. Ergo auar⁹ i scripturis assimilat̄ inferno. **A**nde aug⁹. in ep̄la. Auar⁹ similis ē inferno. Infern⁹ enī quātoscunqz deuorauerit nunqz dicit satis est. **S**ic et si omnes thesauri confluxerint in auarū non dicit sat. **E**.

De filiabus auaricie.

Fequitur de filiabus auaricie
quot sunt et qn sunt peccata mortalia. Circa qd sc̄idum

qz p̄ma filia est obduratio cōtra mīmā que valde displicet deo. Ergo dicit Jacobī. ij. Judiciū ei fit sine mīa qui h̄nō facit misericordiā. **E**t autē indicium extremū nob exhibeat misericordiē terēmus tenere doctrinā xp̄i qz dicit Lu. vj. Estote misericordis sicut patrū misericordis ē. **E**t Matthei. v. Beati misericordes qm̄ ipsi misericordiā cōsequuntur. Sciendū autē fm. Hermānum de schilditz. Obduratio contra mīaz secuduz gennū suū ē p̄ctū mortale. qz directe ē p̄tra charitatē cui⁹ effectus p̄prīus ē cōpati malo p̄ximi: quā directe excludit obduratō cōtra mīaz. **L**icet enī homo non sp̄ teneat omnem misericordiā p̄ximi sbleuare: sp̄ tamen tenetur ei⁹ miserie cōpati. qd auari non faciūt: qz non solum cor ita cōtri mīam obdurat ut de suo aliqd dare renūt pauperib⁹ et idigētib⁹. Et etiā quotidie ppter auariciā eoz et obduratōem et crudelitatem multi paupes moriuntur. Alius ī mari qui cogit̄ eis cape pisces. Ali⁹ cadēdo de altis edificijs: qz cogit̄ eis edificare. alius morit̄ frigore qui cogit̄ eis venari. et sic de multis alijs et Ambrosius ostēdit ī libello de nabuchodonosor. et magis infra patebit cū aget de violētib⁹. **S**ecunda filia ē est ī quietudo mēl qz puenit et iordia to affectu lucrādi tp̄alia. Quia autē in quietudo tollit pacē intrīsecā mentis p̄ nīmā anxietatē: et qz etatē fuiendī deo. et p̄pīā salutē grēdi; graue peccatum ē. et mltotiel mortale qn exīpa omittitur ea qz nccaria sunt saluti v̄l p̄tria sūnt. Sicut quando p̄ ea tollit̄ omnis deuotio et oīs cl̄tus dei: et violat̄ sacri dies. et siunt alia qz sūt cōtra p̄cepta dei et ecclie. Si tñ ī quietudo magna sit et aliquiliter ī moderata sicut ī mercatō nib⁹ cōtingit; nec tñ omissantur ea.

que necessaria sunt saluti; nec sunt aliquæ p̄tra p̄cepta dei et ecclesie et superiorum; pt esse pctm veniale nisi existat in q̄tudie hōtm amore dinitiarū imergetur; vel in tpalib⁹ finē poneret; vel de teor de ei⁹ prouidentia nimis differret; tūc ipsa inquietudo possit esse peccatum mortale. Hic⁹ de illo diuine patet. cui⁹ ager fructus vberes attulit. Luce. xij. Qui p̄ in q̄tudine nesciebat quid ageret dicens qd faciā. Sup q̄ dicit Amb. Sed nec ipse se q̄tatur q̄ desup abūdantia sollicitat. in vbtate fructu um roce egens emittit. Quid faciā iquit. nōne h̄ vox paupis nō bñt sbsidia vinēdi. Tertia filia sunt violenti⁹ i. roub oder gewalt. Quia rapiunt violenti⁹ bona pximi. Qd aut̄ raptore⁹ in trib⁹ peiores sunt diabolo; et qd rapi na nō est comedēdū; habet in septimo p̄cepto circa illā lram A. Itē qui violenti⁹ exactiōes in suis sbditos faciunt et qd dñi nō p̄nta suis sbdito⁹ aliquid extorq̄re sine pctō. Sed tñ ex causis rationabilib⁹ pt p̄te moderatū sbsidiū. H̄ etiā p̄ in septimo p̄cepto A. Sciendū q̄ fm Her. de schil. Omnes indebit⁹ exactiones et extorsiones q̄ p̄ superiores sunt in sbditos sunt pctā mortalia. Et maxime qn̄ sbditi talia solvūt ex metu penarū. et dñi tales tenent ad restitutioñē. Rapina etiā et furtū et oēs violenti⁹ pctā sunt mortalia fm gen⁹ suum; nisi tūc esset in rebus minimis in quib⁹ se null⁹ iniuriati⁹ reputaret. Si cint in ablaciōe vni⁹ nucl vel talii alic⁹ Si tñ etiā mīma auferens faceret hoc animo iniuriādi: posset esse pctm mortale; imo auferēs rē suā ab alio p̄ rapinam vel furtū. quā posset alic⁹ p̄viaz iur⁹ repeteret rē h̄c poss̄ peccare mortaliter. Furtū tñ cibario⁹ et in extrema necessitate faciēs et in die nō esset pctm

mortale. Simili⁹ furtū vesti⁹ i nuditate. Et p̄bat exēplo disciploꝝ christi q̄ in necessitate famis eūtes p̄ lata spicas euellebant. Itē p̄bat exē de furtū. c. si quis. Et i glo. ibidē. Et dis. xlviij. Si cut. in fine. Quarta filia est pditio sepe enī generat pditio ex avaricia. sicut p̄ in iuda q̄ ppter avariciā tradi dit christū. sic adhuc hodie vnum ēdit aliū ppter pecunia. Historia de traditione inde p̄ in euangelio Jobis. Sciendū fm Her. de schil. Proditio in suo ḡne est pctm mortale. q̄tē cont̄ fidelitatē q̄ est maxima xtutum. Itē est contra iusticiā et charitatē. Et ētaz magnū pctm q̄raro pditores habent bonū finē vītē sue. imo vt plūmū desperat. Exemplū de primo pditore. scayn. Itē de achitophel. ij. Regū. xvij. Itē de iuda. q̄ omnes desperauerūt. et alic⁹ seipso⁹ occiderunt ut achitophel et iudas q̄ se abo suspenderūt. Qui Fta filia avariciē est fallacia in verbis. Hoc est q̄ conat alic⁹ decipe verbis sine mendacijs sine sbsilitatijs sine verbis adulatorijs. s. laudādo rē et dicendo cā meliorē esse et plus p̄stare q̄s es̄i re siue quibuscunq̄ v̄bis. Sciendū enī q̄ omnis fallacia v̄borū q̄ cuj̄ deli beratione dicūt in dānu⁹ pximi mortale est pctm. Qd sat̄ est tolendū; cuj̄ q̄tide tot ditant int̄ negociantes. scilic̄ ementes et vendentes sp̄ cu dāno et per nitie alteri⁹; nō timentes illā horribile imp̄cationē. Os. Verdes om̄es q̄ loquunt̄ mēdaciū. Hoc illi aduertere debet; q̄ nō sciūt vēdere etiā qnq̄ parnas res et modici valoris nīli cū mendacijs v̄borū et iuramenti. Sexta filia avariciē est fraus. i. deceptio in factis. q̄ s. alii factū et opib⁹ decipio sic i falsis monet̄ in falsis mēsuri. Verbi ḡtia. Si pānicida h̄z nimis breue et

nā; vel institor; habet dolosam stateras
vel pincerna nimis paruā mensurā et
sic de alijs. Quoia sūt valde grauia
peccata apud dñm. et de² valde abomi-
natur tales fraudes. Proū. x. State
ra dolosa abomiatione est apd dñm. Scie-
dum fm Her. deschil. Fraus intelli-
git vbiqz p deceptionē pxim⁹ circū
uenit; vt fit in expositiō ererū falsifica-
tarū. Et tales lstrabere debent de pre-
cio in quātu⁹ defec⁹ rei pensari p̄t. et il-
la omnia iā dicta de suo genere sūt pec-
cata mortalia; qz directe sūt ptra cha-
ritatē pximi; nec de his et silib⁹ p̄nt ali
qui abloluti; nec digne p hmōi peccati
penitere; nisi ablata restituant. Vel ea i
quib⁹ per frandē alicui dānū illatū est
restituat in quātu⁹ p̄nt. qz nō dimittit
peccatū nisi restituat ablatū. Ut ex de-
re. iur. li. vj. cū si. Et qui occasionē da-
ni dat dānū tēdissē videt. Septia
filia auaricie est pīriū b̄ est ḡmissimū
pctm. Quia non solū pīris decipio p
pximū; b̄ cū iuramēto mendaciū et do-
litate pfirmo et inuoco eternā veritatē
in testimoniu⁹. Oh ē magna pītumelia
dei. inuocare eū in testimoniu⁹ tue falli-
tatē q̄ est eternā pītas. Et fm Hermā.
deschil. Quia pīrius directe redun-
dat in pītemptū et irreuerentiā dei. p
pīcē dictū semp̄ est pctm mortale. De
perīurio plura inuenies i scđo pīcepto

Avaricia quomodo seoci-
cultat s̄b triplici specie vir-
tutū.

Mequit̄ declarē quoā auaricia
se occultat s̄b triplici specie vir-
tutū. Et pīmo occultat se s̄b fi-
cto colore, pīudentiē necessitatē. Qd
ostēdit Greg⁹. xxij. moral. dicēs. Au-
aricia defectū animi q̄si ex ratione solet
exhortari. pītendēs sibi q̄ sine culpa sit
q̄ qdā habenda pīcupiscat; eo pītextu

potissime. qz ea nō multiplicare appē-
tit. b̄ egere pīmescit. Sed istud viii
sollicite est repellendū. Quia fm Gre-
goriū. Remo p̄t sincero corde et ferni-
do amore ad bonū dīvinū affici; nīsi
cupiditatē auaricie (q̄ estradix omni
um malo) a corde suo studeat fūdit⁹
extirpare. Notandū q̄ tria ḡna hōim
cadūt in istud vitiu⁹. Primi sūt q̄ solū
plūtūt in interiori desiderio cupidita-
tis. nec ea in exteriori ope exequuntur.
q̄a forteres q̄s desiderat adipisci nō
p̄nt. q̄s si speraret se pīseq̄. liēter cupi-
ditati etiā exteriorib⁹ actib⁹ inhiaret.
Et illa cupiditas est pctm mortale. Iz
etiā infimū gradū teneat. Secundi sūt
qui non solū res pīcupiscunt fernēti de-
siderio. verūctiā p̄ earū pīsecutione di-
ligens studiū exteri⁹ impēndunt q̄uis
res illas q̄nqz in effectu minime pīseq̄n-
tur. Et illa cupiditas tenet majorē gra-
du⁹ pctm mortalis. Terti⁹ sunt q̄ nō lo-
lū feruenti desiderio pīcupiscunt. Ce-
rū etiā eis assequēdīstāto studio insi-
stunt. q̄ non aduertunt utrum eas in
sto modo vel iniusti titulo consequan-
tur. Et illa cupiditas supremum gra-
du⁹ tenet peccati mortalis. Unde
fm Aug. Talib⁹ nūq̄ de qualicun-
q̄ pītritione pctm dimittit. nisi ablata
iuxta facultatē suā restituat. q̄ vel fur-
tum vel rapinā vel p̄ quodcuq̄ iniusti
lucrū fuerint pīsecuti. Remediū p̄tra p
mā occultationē est q̄ ille q̄ sub specie
ficti pīudentiē terrena cupide p̄q̄rit.
diligenter aduertat an illis reb⁹ ex stri-
cta necessitate indigeat. nā multa iudi-
cant necessaria. q̄ tñ magl p̄nt dici sit
perflua. Secundo occultat se s̄b spe-
cie pīetati. qdā appetet in illis q̄ credit
q̄ ppter nihil aliud appetat tpaliam. nīse
vt habeat vñ paupib⁹ vel suis indigē-
tib⁹ cognati vel ecclēsīs pīuideant. Et

Billo p̄textu multi cū magna audiata
te sup̄ sua p̄gregat. Et in h̄ virtū tria
genera homin̄ incidunt. Primi sūt q̄ nō
solū res ex auaricia iniuste p̄qrunt: ve
rūtiā iuste p̄quisita male r̄ pdigalit̄
p̄sumunt: puta in voluptatib⁹ in p̄pā
r̄ homī. Secundi sūt p̄sonæ eccliaslicę
r̄ religiose qb⁹ p̄ tāto crines radunt̄ et
tōdunt̄ in capite vt p̄ h̄ designetur q̄
mē eoꝝ p̄ desideriū debet libere enola
re in dēn. r̄ nō deph̄mi ad tp̄alia appetē
da: qui q̄tientiū qz cū sollicitudine tp̄ali
bus p̄q̄redis intendunt̄; vltra q̄ necel
sitas vel stat⁹ eoꝝ reçrit: totiēs grani
salut̄ dispendio se exponūt. Tertiū sūt
qui nō solū res tp̄ale cupide p̄quirūt̄
verūtiā ipsas cupide r̄ irrationabili
ter p̄seruat̄. s. p̄tra honorē dīniū: r̄ i
sue salut̄ dispendiū vt postea patebit
Remediū p̄tra hāc occultationē est q̄
ille qui s̄bfecta specie pietat̄ plura ni
titur p̄quirere: vt talia ad honorez dei
utiliter expendat̄ r̄ sollicite debet adū
tere vtrū hoc obfūauerit in bonis mi
norib⁹ prius habit̄. r̄ si nō cert⁹ sit q̄
in rebo multiplicat̄ min⁹pt̄ obfūare.
Quia bñ Greg⁹. Quāto plura trena
cupidus p̄q̄sierit: tāto magis anhelat
ad alia conquirenda. Diabolus enim
sub tali specie pietatis multos deci
pit: quia scit q̄ diuitiæ vix lucrantur
sine peccato. Unde Apostol⁹. 1. Thib
mothi. vi. Qui volūt diuites fieri in
cidunt in laqueos diaboli. Eccl. xi. Fi
limi si fuerit dīnes nō eris imunis a de
licto. Tertio occultat se s̄b specie libta
tis: vt maxime appetat in illis q̄ s̄b spe
cie sicut libtati intentione cupida lar
giunt̄ alijs vt ip̄is postea maiora redo
nen̄. Et in illō virtū incidunt tria ḡna
hominū. Primi sūt q̄ parua in seculo
dimittunt̄: r̄ ad monasteria magnaruz
diuitiarū se transferunt̄ ut in ipsis maio

res diuitias consequātur. Secundi sūt
qui p̄ ieunia et p̄ alias abstinentias se
affligunt: non vt deo placeat̄ s̄ vt ma
iorē ren̄ copiā coaceruēt: q̄s q̄nq̄ ali
eni pdigaliter expendunt. Tertiū sunt
qui bona iuste p̄quirunt̄: tamen ita te
naciter tenent: vt nec t̄ he necessitat̄ cū
tā de inre naturali q̄ inre diuīo tenē
tur subuenire p̄ximo in necessitat̄ ar
ticulo p̄ximo indigēti subueniāt. Cū
dicit Greg⁹. Non est mīn⁹ peccatiū alie
na rape q̄ necessitatē parētib⁹ sua nō
erogare. Un̄ Aug⁹. in sermone. Non
solum auarus est qui cupide fūat sua
Unde etiam Ambrosi⁹. Pasce fame
morientem: si non pauilli occidisti
Remedium contra hanc tertiam oc
cultationē est q̄ homo liberaliter sua
communicet circumscripta omni spe
redonationis: vt si donum sit elemosy
na: illam pure det propter deum. Si
p̄o donatio sit beneficialis: illam libe
raliter p̄ferat solū prop̄ donum virtutis.
Quia si dederit aliquis propter i
ntentionem redonandi: iam non est be
neficiū: sed potius quedam emptio di
ceretur. Unde Ysidor⁹. Sunt aliqui
qui pauperibus parum tribūnt vt ac
cipiant amplius: r̄ sub pretextu elemo
synē querunt diuitias: que vtq̄ mag
is venatio appellanda est q̄ elemosy
na. Sic aues sic bestiæ capiuntur: r̄ pi
scis modica in hamo capiuntur esca.

C Remedia contra omnem
auariciam.

Equitur de remediis contra
omnem auariciam. Quoz̄
primum est mortis conside
ratio. Unde Hieronymus. Facile cō
tēnit oīa qui se semp̄ cogitat moriturū
Sic iūmetā se defēdūt ab importuni
tate muscas cauda sua: r̄ aquel r̄ pisces

tanda sua regūt se. sīc hō p̄sideratiōe
finis 7 mortl defendit se ab auaricia 7
etīa a ceterī vītijs 7 regit se in mundo
Un Job, xij. Interroga iumenta 7 do-
cebuntē; 7 volatilia celi 7 indicabūt t.
Mors indicat ad oculū p̄tēptibilia es-
se q̄cunq̄ grun̄t in mūndo. s. delitias
dīnitias. 7 sic de alijs. **U**n Hierony.
Qui se quotidie recordat esse moritu-
rū p̄temnit p̄fletia; 7 ad futura festinat
Etnō immerito quia tēporalia in mor-
tenibil valent. quia nec corp⁹ a vermi-
bus p̄seruāt; nec hominē in vita p̄fua-
re p̄nt; q̄ morit paup morit et diues.
Nec aīam a dēmonib⁹ liberāt. **P**ro-
verb, xj. Non p̄derūt dīnitig in die vſ-
tionis imo grauāt. q̄ talis diues mul-
ta possidēt cū dolore morit; quia sepa-
ratur a dīnitias quas dīlexit; 7 p̄ qui-
bus diu laborauit. 7 ppter q̄s salutē p̄
priam sepius neglexit. **I**n sup cum hic
sat̄ habeat; 7 nescit quid ibi habebit;
vbi p̄ia nocte remanebit. **E**ccl, xlj. **D**
mors q̄ amara est memoria tua homī
iniusto habenti pacem in līstātīs suis
Un etīa Greg⁹. Nō armato 7 turba
non familiē multitudō; nō auri 7 argē-
ti abundātia; nō vindemiarū vberitas
7 segetum; nō iocunditas extensa p̄to-
rum quēunt anīe exēti de corpore ul-
lum afferre p̄sidiū. **S**ciendū q̄ homo
seipsum p̄solare debet in agone cū enī
aniām relinquer e oportet. s. cogitādo
sic in agone. resignes cuncti ppter deū
7 cōmittas te voluntati diuina ex toto;
tunc dabit tibi deus eterna bona. Itē
p̄ uxore quā i morte relinq̄s; dabit ti-
bi deus suā bñdictā m̄fem ḥginē ma-
riā q̄ pulchrior 7 dignior ē. Itē p̄ ami-
cis 7 filijs et cognatī a quib⁹ te separari
oportet sperare deus q̄ dabit tibi pro
illis societatem oīm sctōy 7 angelorū
Itē p̄ honore p̄fleti 7 p̄ p̄tate trena da-

bit tibi etīnum honorē 7 etīnū regnū.
Ps. Introibo in potētias dñi. **(S**e
cūdū remedii est p̄fidētia d̄ teo qui
nō terelinqt sperātes in se iuxta p̄mis
sū ipsi dicet. **N**olite solliciti esse dicē-
tes qđ manducabim⁹; aut qđ bibem⁹
aut q̄ opiemur; scit enī p̄ v̄ q̄ bis oī-
bus indigetis. **Q**ui enī sic fecit hoīem
vt alimēt indigeat; nō patiet enī peri-
re p̄ necessario 7 subtractionē; si ei⁹ se ss-
mittat p̄fidētia. **M**attb, vi. **Q**uerite
primū regnū dei 7 hoīa adiūcent vo-
bis. s. corporis necessaria. **D**ā qui liben-
ter vult dare hoī celestia 7 magna non
negat ei minima 7 terrena. **H**i enī ma-
li 7 crudeles hoīes imo 7 bestiæ 7 bruta
animalia filios suos nutrīt; m̄ltoma-
gis optim⁹ 7 verax dñs filios suos nō
deserit. **Q**ui etīa benignus est sup in-
gratos 7 malos; quātomagl super hoīnos
qui omnē sollicitudinē in enī p̄iici-
unt. **P**s. **N**on vidi iustū terelictum;
nec semen eius querens panē. **U**nde
Bonauētura de ordine fratrib⁹ mino-
rum. **U**nde de trib⁹ sperandū est ana-
ricā ab iūcientib⁹ p̄ teo. **O** aut̄ p̄cura-
bit homini in necessarijs aut cū parco-
victu 7 in penuria dabit hoī vires q̄s
i abūdātia poss̄ b̄e. **E**t ēb̄ iocūdi⁹ de
modico esse fortē tāq̄z ali⁹ de mult⁹;
aut qđ s̄trabit corpi; refūdat mēti i
p̄solatiōe spūali; vt libenter careat tē-
porali abūdātia; q̄ spūalib⁹ delitias fe-
lici⁹ recopēsat. **I**n sup magnā glaz in
celo meret patiet sustinēdo p̄ christo
penuriā corpale. **T**ertū remedii ē. **L**
q̄ hoī elōget se a cupidis 7 auarī; et fa-
miliari sit his q̄ trena p̄temnūt. **P**s.
Cū sctō sā, z̄. Accidit illi q̄ cū auarī 7
cupidis p̄saf; sic p̄nulo accidit q̄ a lu-
pa fuit nūt; q̄ aliū modū ḡdiēdi ab
ea discere n̄ potuit; n̄li quē ip̄a hēbat
vñ duab⁹ manib⁹ p̄ pedib⁹ rebebatur

sic ēt. Sed qui cū illis puerantur qui contēnunt tēporalia recte incedūt. **¶** Quartū remedium est paupertas chri-
sti. **¶** **A**n Bern. Magna siquidem abu-
sio et vis magna: q̄ dñes velit fieri ver-
micul⁹. p̄ quo de⁹ maiestat⁹ paup fieri
voluit. **T**hen. ij. Recordare paupera-
tis meę et transgres⁹ mea absint hei et fel-
lis. Ergo exēplo christi spernere debe-
mus terrena. q̄ cū esset dñs oīm ppter
nos fact⁹ est egen⁹: vt ostēderet digni-
tate pauperał. et doceret spernere au-
aricia. **A**n Aug. de vera religione. Do-
ta vita christi in terrę p̄ hoīem q̄ gessit
disciplina morū fuit. Ideo oia bona
mundi p̄tēpsit q̄ cōtēnenda docuit: et
oia mala sustinuit q̄ sustinēda p̄cepit
vt nō illis quereret felicitas neq̄ in ist⁹
timaret infelicitas. **¶** Quintū reme-
diū est p̄siderare q̄ bona tpalia h̄ mul-
tiplicata nocēt hoī post mortē et hoc p̄
pter districtā rationē quā redditus sit
est de tpalib⁹. **P**rimo quō lucrat⁹ sit
oia tpalia q̄ habuit vsc⁹ ad vñū dena-
riū. vtrū iuste vliniuste. **O**sicut iā cur-
sus mudi est ad lucrandū tpalia tunc
vit sine pctō lucrant. **A**n dicit Apls.
j. **T**hi. vij. Quivolūt diuites fieri inci-
dunt in laqueos diaboli. **S**econdō red-
ditur⁹ est rationē de tēporalib⁹ quō ex-
pendit vsc⁹ minimū hallēz; hoc adū-
tere debent bibuli et gulosi et supbi q̄
tantā pecuniā p̄sumūt in voluptatib⁹
et in supbia vestiū expendūt: qz tal ma-
le expendens bona sua p̄p̄ea potest dā-
nari. etiā si nulla iniuste acq̄sierit. **E**xē-
plū de epulone vt habeſ **L**u. xvj. vbi
dicitur, Herat qđā dñes q̄ in dueba-
tur purpura et bisso et epulabat q̄tidie
splendide. vbi non fit mentio q̄ fuerit
vsurari⁹ vel raptor⁹. sed bona sua male
expendit et pauperib⁹ nō s̄buenit iō dā-
nat⁹ est. **A**bryso, sup **M**attb. **H**oc p̄p̄e

hoc dīnitias accepisti vt lascive consu-
mas. b̄ vt i elemosynis expēdas. q̄ enī
habes pauperū sunt. b̄ tibi credita sūt
etiā si ex laborib⁹ iussis et ex heredita-
te paterna possessor factus sis. **T**ertio
reditur⁹ es ratōem quō heredib⁹ tua
bona dimisiſti. qz q̄libet p̄cūnire dēt
lites q̄ possūt ori post mortē suā inter
heredes propter bona sua. quia meli⁹
esset nullum denariū post se reliquere
qz causa litiis heredibus amīnistrare.
Quia ille q̄ nō facit posse suū ordinā-
do bona sua. et disponendo. quecunq̄
mala sūne quecunq̄ peccata sūne lites
sūne periuria sūne inimicitie extalibus
bonis inter heredes sūt sibi in anima
sua nocebunt. quia priuabitur suffra-
gijs: et etiam ibi punietur q̄ ex parcita-
te et auaricia sua noluit atea ea dispo-
nere. Ergo quilibet homo tēporalia
bona possidens: debet aduertere dictū
christi per **E**laiam prophetam: qui di-
xit ad regem **E**cchiam. **D**isponedo
mūtūne quia morieris tu et non vi-
nes. **E**lai. xxvij. **U**nde etiam **H**ene-
ca in quadaz epistola. Omnis dies ve-
lut ultima ordinanda est: quia de fide
litate hominis ultima dies indicat.

Sextum remedium cōtra auarici. **R**
am est consideratio eternarum dīni-
tarum. **G**regorius. Vilescunt tempo-
ralia cum considerantur eterna. **M**i-
rum est q̄ homo potest cum tanta au-
ditate et sollicitudine intendere tempo-
ralibus q̄ transitoria sunt: et negligere
celestia que eterna sunt. Et hoc ideo
fit quia non habemus firmam et ve-
ram fidem. **U**nde **H**ieronym⁹. Nec
veram fidem de deo habet qui cupit in
bis miserijs dñes fieri. Ergo quilibet
christianus cum omni diligentia deobe-
ret intendere virtutib⁹ et bonis opib⁹
vt per hoc posset sibi deum acquirere

7 consequenter vitā eternā possidere.
An Aug⁹. Tūc erit deus oia in oībus
 quicqd h̄ gr̄ebas: q̄cquid h̄ p̄ magnō
 habebas: q̄cqd h̄ amabas māducare
 7 bibere: ipse erit tibi cib⁹ 7 pot⁹: q̄cqd
 hic volebas vt sanitatē: ipse erit tibi
 mortal⁹. **N**icqd h̄ gr̄ebas vt dīnit⁹
 as: deus erit tibi dīnit⁹. Anare qd ti
 bi sufficit si tibi de⁹ nō sufficit: Itē Au
 gus. li. xxij. te ciuitate dei. **D**o deus p̄
 parauit diligentib⁹ se fidei nō capitur
 spe non attingit: charitate nō cōprehē
 dit: desideria 7 vota transgredit⁹: acq̄
Dri potest estimari nō p̄t. **C**heptim⁹
 remedi⁹ p̄tra auariciā ē q̄ ista tēpora
 lia q̄nc̄ erūt occasio hoīm peccādi: q̄
 q̄nq̄ ille qui est paup⁹ 7 bon⁹ 7 saluatur
 si diues esset forte dānaret: h̄ deo cō
 mittēdū est q̄ omnia nonit q̄ hoī expe
 dīt vel q̄ non: 7 firmiter tenendū est si
 tibi utile esset h̄rē dīnit⁹ de⁹ tibi ordi
 naret: q; oia q̄ facit facit i bono. **N** au
 tem dīnit⁹ sūt occasio peccādi: p̄z q̄a
 ex dīnit⁹ ḡnāntur lites dissensiones
An Aris. q̄. polit. Pecunia seditionē
 facit 7 malignitatē. Itē generat super
 biā. **A**n Aug⁹. Clermis dīnitiarū est
 supbia: vñ difficile est q̄ nō sit supbia
 qui diues est. Itē faciūt hoīem gulosū
 7 p̄sequēt luxuriosū. **A**n Bern. i ser
 mone. Periclitat castitas i delitij⁹: hu
 militas in dīnitij⁹: pietas in negotij⁹:
 veritas in multilo q̄o: charitas in hoc
 neq̄ seculo. Exemplū d̄ hoc in vitis pa
 trū. Quidā heremita ap̄d quēdā ho
 spitat⁹ inuenit in eo q̄ vñā partē lucri
 sui expendebat in necessitates p̄prias:
 alia in elemosynas pauperū: tertiaz in
 hospitalitatē pegrīoy. Lū aut̄ regres
 sus esset ad cellā 7 rogarē vt de⁹ ei bo
 na sua multiplicaret qui ea ita bene ex
 pendebat. Respōsū est ei q̄ forte ei nō
 expediret. Illo aut̄ nō acq̄escēt p̄

eo fidei bēte p̄cessū est qd petebat: nā
 in mane causa operādi murū antiquū
 frangens inuenit magnū aurī thesau
 rum. Quo accepto fac̄ est familarū
 peratori: 7 magn⁹ oppressor pauperū
 Quo facto heremita rap̄t ad iudicin⁹
 vidit angelos p̄querentes de illo op
 pressore pauperē. Quib⁹ rñdef q̄ fide
 iussor p̄ illo respondeat. Stupēfactus
 heremita supplicabat beatę virginin⁹
 eum iuuaret. Quę impec̄uit vt here
 mita ad eū corrigendū mitteret. **D**o
 cum facere vellet nec ei loqui posset: b̄
 ingerens se verberatus fuisse: reuersus
 ad cellam iterum rapitur ad iudicin⁹
 7 si prīns accusatur. Sed beata virgi
 ne eum adiuuante: 7 mortuo impera
 tore aliis succedens in imperium illū
 diuitem 7 potentem capere voluit: sed
 ille fugiens 7 omnia bona sua perdens
 ad p̄cedentia officia rediens: 7 ad pi
 etatis opa: postmodū vitā in bono fini
 uit 7 p̄clusit. **D**e gula.

Gula detestā
 da est. Primo quia mul
 tum est contra deum q̄uis omnia pec
 cata sint p̄ deū: tñ gula p̄ncipalit̄: q̄vī
 lissimā creaturā deificat s̄. Vētrē suū Ju
 xta illud ad phil. iij. Quoꝝ de⁹ vēt̄ ē. vbi
 dic̄ Aug⁹. S̄ ab hoīe colit̄ qd p̄ ceteris
 diligit. **A**n hugo i suo claus̄. Solēt
 dīs tēpla p̄strui: altaria eriḡ: ministrī
 ad fuiēdū ordinari: imolari p̄ses: thū
 ra p̄cremari. Si qdē tēplū gulē ē coq̄
 na: altare mēla mis̄tri cocū molate pen
 ses: cocte carnes: sum⁹ incēloꝝ: odor sa
 poꝝ. Et tal idola tā ē detior q̄ idola
 tria paganoꝝ. Quia illi auro 7 argen
 to 7 marmoreis lapidib⁹ dīnios hono
 res ipēdere solēt: b̄ gulosis vētrē pro
 deo honorat: q̄ ē q̄sū laterna. Et p̄p̄ b̄
 videtur b̄ viciū detestabilius cunctis